

DE STANDAARD

Donderdag 10 November.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam f 2.50. — Buiten Amsterdam franco f 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau.

BUREAU: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. A. WORMSER.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

Stokje of stekje?

II.

De antirevolutionaire partij verzuimt haar plicht en verwaarloost haar roeping, zoo ze in de sociale quaestie achter de radicalen aan komt hinken.

Alle schijn en indruk zelfs, alsof ze aan het debat over deze quaestie deelneemt, om populariteit te winnen of *acte de présence* te geven, oordeelt haar.

Zij leeft uit Gods Woord, en nergens zoo kernachtig en zoo volhardend, als in het Woord van God, gaat een stemme uit, die opkomt tegen de overheersching van den Mammon, d. i. het kapitaal, en voor den daglooner en den arme. De rijke man en de arme Lazarus, is een gestadige prediking aan de Christenheid, om het sociale vraagstuk noch te verwaarloozzen, noch daarin mis te tasten.

De booze gedachte, om de schreiende ellende van het pauperisme stil te laten voortkruipen en voortslepen, om, als het vertwijfelde volk ten leste in razernij uitbarst, door stok en sabel het verzet neer te werpen, sproot niet uit het Kruis van Christus, maar staat er in beginsel rechtstreeks tegenover.

En ook de „kruiemkens“-theorie van den rijken man, die den armen Lazarus met zijn overgeschoten brokken bedeede, en voorts de honden zijn zweren liet lekken, is geoordeeld van den Heere Zebaoth.

Wat Gods Woord wil en bedoelt is tweërlei: 1°. dat geen rijke ooit vergeten zal, dat de vloek van ellende en armoede een gevolg is van de zonde, waardoor rijk en arm gelijkelijk voor God schuldig staat; en 2°. dat Zijns de ordinantie zijn, die, mits trouw nageleefd, aan rijk en arm een *menschelijke* levensbestemming waarborgen.

Heel Israëls wetgeving, voor ons geen *positief* recht, maar toch rechtsaanzijning, strekte dan ook, om, na afloop van zekere periode, elk gezin en elk geslacht weer in goeden doen te herstellen; en gebrek geleiden is er, onder Israëls wetgeving, zoolang er de hand aan werd gehouden, niet.

De volgingen van den gekruisten Messias mogen daarom geen vrede nemen met den huidige toestand van onze maatschappij. In deze maatschappij is het evenwicht verbroken. De kleine vlieg wordt in het webbe van de groote spin gevangen, omwoeld en weerloos uitgezogen. De ijzeren staf van Mammon knakt en krent wat de maatstaf van het menschenlijke in onze natuur voor rijk en arm, naar de uitspraak van Gods Woord, eischen mag en moet.

De oorzaak van dit kwaad ligt niet alleen bij den rijke, maar evenzoo bij den werkmans en den arme. Ze ligt daarin, dat men zijn leven is gaan inrichten naar eigen lust en wilkeur en menschenlijk goeddenken, in plaats van het leven van zijn persoon, zijn gezin en zijn land in te richten naar de ordinantie van Hem, die én die persoon, én dat gezin, én dat volk tot aanzijn riep.

Vandaar dat de antirevolutionaire partij steeds protesteerde, en moet blijven protesteeren tegen elk pogen, om thans, nu het spaak liep, het kwaad te verhelpen door een eenigszins andere inrichting, maar die eveneens op *puur menschenlijk goedvinden* rusten zou.

De neiging, om bij den Staat, die zooveel kwaads gebouwen heeft, thans om een beter brouwsel aanzoek te doen, bestendigt het principieele euvel en moet uitloopen op nieuwe en nog bitterder teleurstelling.

Met *menschen*, niet met *stukken* van een *machine* hebt ge te doen, en zoolang ge geen weg ontsluit, waardoor het *menschelijke* in den mensch, d. i. zijn zedelijk besef van verantwoordelijkheid jegens God, weer uitgangspunt wordt bij gereeders en geregeerden, is al uw sloven een graven in het overzand.

Straks staat uw kuil toch weer vol water.

Dit behoort intusschen de antirevolutionaire partij geenszins tot stilzitten te doemen, zoolang het haar niet gelukt, de meerderheid der kiezers en Kamerleden voor de belijdenis harer beginselen te winnen.

Men behoort zijn positie te kennen en zich rekenschap te geven van de eischen, die op politiek terrein aan elke minderheid gesteld zijn.

Een minderheid, die weet dat ze nooit meerderheid worden kan, moet niet dingen naar *heerschappij*, maar er lust aan hebben, om haar *beginselen te dienen*.

Meer tot *tijden* dan tot *leiden* oproepen, moet ze het met stille berusting kunnen aanzien, dat de teugels in andere handen liggen, en moet het haar genoeg zijn, zoo ze geen druppel van haar invloed ongebruikt laat, om de leiding, door anderen gegeven, zooveel doenlijk in het rechte spoor te buigen.

Al weten we dus uitnemend wel, dat niet een antirevolutionair minister eens zijn contraseign onder het Wetboek van Arbeid zal plaatsen, toch voegt ons deswege moedeloosheid noch argwaan, maar is het de roeping onzer partij, om met geestdrift en bezieling ook voor een *minder* resultaat ons het zweet des aanschijns te getroosten.

Dankbaar juichen we daarom elke stem toe, die ook uit ander kamp voor het ook ons heilige doel in de sociale quaestie opgaat. Gretig zullen we elke hand aangrijpen, die ons wordt toegestoken, om aan den bestaanden misstand een einde te helpen maken. En oorzaak van zelfvoldoening zal het ons zijn, indien ons pogen niet geheel faalt, om in den uitslag iets ook te mengen van onze eigen beginselen.

Uitgangspunt is ons daarbij de overtuiging, dat de Staat in zijn wetten niet de rol van Voorzienigheid heeft te spelen, maar bijna uitsluitend *regelend* moet optreden, en dat niet om naar zijn eigen gril en inval een regeling te *fantasieren*, maar om rechtsvastheid te geven aan die regeling, die naar de ordinantie Gods in zijn Woord en in het leven zelf geboden is.

In het leven der maatschappij heeft ook de *arbeid* een eigen existentie; en dies eischen, waaraan voldaan moet worden, zal de *arbeid* voor den mensch geen vloek maar een zegen zijn; en dus ook gegevens, die noch verwrongen noch uit hun verband mogen gerukt worden, zal de arbeid de nationale kracht verhoogen.

Gelijk het bij *den handel* is, zoo is het eveneens bij *den arbeid*. En gelijk nu bij *den handel* de Staat door zijn wetgeving waarborg moet bieden, dat de voor den handel onmisbare rechtsgegevens niet al te zeer het karakter van vastheid en duurzaamheid missen, of alle handel werd onmogelijk; zoo ook eischt de *arbeid* dat de Staat aan andere machten belette op zijn levensterrein te verinbreuk te maken en hem vastheid van regeling in de voegen van het Staatsrecht waarborge.

Eertijds was dit minder noodig, omdat de *arbeid* georganiseerd in het land stond, en door de onmisbaarheid van menschenlijke arbeidskracht eigen zelfstandigheid kon afdwingen.

Nu daarentegen, nu de arbeid georganiseerd ligt, en het stoomwerktuig de arbeidskracht gedeprimeerd heeft, kan de arbeid zich zelf niet verdedigen, en moet hij steun zoeken in het recht van den Staat.

Dit moet vooral daarom, omdat bij den arbeid *menschen* betrokken zijn, die niet evenals een *machine* op nonactiviteit kunnen gezet worden, maar *leven* moeten ook als er geen arbeid is; en ook als er arbeid te over is, niet als geïsoleerde individuen mogen genomen, maar genomen moeten worden als *leden van een gezin*, en als ook dan nog tot leven geroepen, als ze krank of te oud en daardoor voor arbeid onbekwaam zijn.

En bovenal, omdat de mensch niet, als trek- of lastdier, zijn eisch heeft

zoo hij een plek voor 's nachts en hooi op de ruif heeft, maar ook een *zedelijk* en *godsdienstig* wezen is, dat in den arbeid niet geestelijk mag vermoord.

Uit dit uitgangspunt nu moet men komen:

1°. tot het bieden van staatswege aan het kapitaal van geen enkelen steun, die het kapitaal verlost en in staat stelt, om den arbeid te beperken in zijn natuurlijke vrijheid van levensbeweging, en diensvolgens tot een onttrekken aan het kapitaal van elken steun, dien het dusver in dien zin van den Staat genoot.

2°. tot een eeren in ons staatsrecht, ook op electoraal terrein, van den mensch, als zijnde niet een individu, maar lid van een gezin, en alzoo tot toekenning van het stemrecht aan alle hoofden van huisgezinnen;

3°. tot het bieden van staatsrechtelijke gelegenheid aan den arbeid, om zich te organiseren, opdat noch de patroon zijn knecht noch de knecht zijn patroon belemmere in het najagen van zijn rechtmatig belang;

4°. tot een in verband stellen van den aldus georganiseerden arbeid met het politieke leven, door onze versleten Eerste Kamer om te zetten in een sociale Kamer, waarin de onderscheidene volksbelangen vakgewijze of bij manier van *Curiën* vertegenwoordigd zijn.

5°. Tot een *wetboek van arbeid*, waardoor de arbeid waarborg ontvangt, dat zijn voorwaarden van existentie en bloei, vastheid en duurzaamheid ontvangen, en in die existentie van den arbeid de arbeider als *mensch*: d. i. als *sociaal* en *zedelijk-godsdienstig* wezen, een menschenlijke existentie genieten kunne.

En 6°. tot zoodanige regeling van de armenverzorging dat niet *Pauperisme* gevoed, maar de voortwoerking ervan voorkomen worde.

Op deze lijn heeft de antirevolutionaire partij zich sinds 1872 bewogen. Ze blijft op die lijn. En een eere zal ze het achten, zoo ze, door samenwerking met andere partijen, iets althans van dit schoone ideaal ten bate van ons lijdend volk mag verwezenlijkt zien.

* * Deputatenvergadering.

De Deputaten-vergadering zal ditmaal midden in den winter saamkomen; niet om minder, maar om veel meer arbeids dan gemeenlijk te verrichten.

Nu toch vooral, nu ook onze partij plotseling al haar oude districten verliest en zich op een stel nieuwe districten heeft in te richten, en voor deze districten tot een distributie van candidaten dient te geraken, zal het plegen van rijp overleg dubbel noodzakelijk zijn.

Weet het éne district ditmaal niet van het andere af, dan kon het gebeuren, dat Kamerleden, die een ieder terugwenscht, doodleuk buiten de Kamer bleven, alleen omdat elk district juist bij zoo bekende en zich vanzelf aanbevelende candidaten op een ander district gerekend had.

Bederve daarom niemand de dengelijkheid van onze positie door overijling.

Thans vooral dient men als goed georganiseerde partij op te trekken.

Bij een stembus als nu komt, is elke groep, die op avontuur meeloopt, eenvoudig weg.

Zelfs zal het daarom de vraag zijn, of de Deputatenvergadering, vooral bij de winterse gelegenheden, op éenen dag gereed zal komen.

Maar wat nood, als de Deputatenvergadering van 1888 is afgeloopen, daagt ze hoogstwaarschijnlijk voor 1892 niet weer!

Uit de Pers.

»De aanhouder wint» spreekt de *Zeeuw*, met betrekking tot de overwinning, die verscheidene anti-liberale gemeenteraadsleden dezer dagen behaalden.

Met de antirevolutionairen drong in den Haag de heer Rietstap, een Roomsche, voortdurend op bezuiniging bij 't onderwijs aan. Hij werd een »Zaniker» genoemd, en men liet hem praten, totdat ten slotte de nood drong om hem te hooren.

Den heer Hovy zal men in den Amsterdamschen gemeenteraad al wel sinds lang voor een dwarskijker gehouden hebben.

Hij drong altijd op hoogere schoolgeldheffing aan en al heeft dat de heeren ook verveld, zij hebben toch ten slotte die vingerwijzing moeten volgen. Evenzoo ging het te Delft.

Het blad hoopt, dat ook de vele achterlijke meerderheden in Zeelands gemeenteraden zullen gaan inzien, dat het zoo niet langer kan; dat de draagkracht der belastingsschuldigen eindelijk te kort moet schieten, als het rijk den hooggeplaatsten ambtenaar maar 60 cent schoolgeld per maand laat betalen.

Men moet niet afdaten de regeering hierop te wijzen, totdat gezond verstand en praktijk het zullen gewonnen hebben op de liberale theorie.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 9 Nov.

Na de gerucht makende beslissingen, die in de laatste dagen zijn gevallen, houdt de Franse Kamer zich thans bezig met het groote vraagstuk, dat in alle landen aan de orde is: onderwijs.

Hoe het ten deze in Frankrijk staat, weet men. »Tout comme chez nous», — geheel als bij ons — zou men kunnen zeggen. Alleen is men daar kinds nog wat verder gegaan. Ferry c. s. hebben de verwereldlijking der school doorgetreven. De staat schoolmeester dat het een lust, anderen zeggen een last is, en de republikeinsche jeugd geniet al de zegeningen van een onderwijs, welks neutraliteit boven allen lof is verheven.

Hoe de republiek op schoolgebied de »vrijheid» opvat, die in de driefoudige leus op alle openbare gebouwen prijkt, is nog pas weer gebleken.

Een besluit van den minister van onderwijs, dat als een aanvulling van de dwang-schoolwet kan worden aangemerkt, onttrekt namelijk den gemeenten het recht, een gemeenteschool te sluiten, zelfs wanneer deze geen leerlingen heeft en overbodig is. Alleen de prefect beslist. De gemeenteraad moet wel is waar nog bij de oprichting en vergrooting der gemeentescholen gevraagd worden, maar de prefect behoeft zich niet aan zijn stem te houden. Iedere gemeente kan dus gedwongen worden een school te bouwen; zelfs wanneer de gemeenteraad teregt de oprichting van een school of een dergelijk gebouw is, kan de prefect bevelen. Natuurlijk kunnen zoo de weinige conservatieve gemeenteraden de gemeenten niet meer tegen tever gaande maatregelen der overheden beschutten. Wat is het toch kostelijk als de staat schoolmeester is!

Men kan begrijpen wat geschieden moet, toen gisteren een lid der rechterzijde, Keller, de stontheid had een voorstel te doen om aan de gemeenten de bevoegdheid te laten tot het kiezen eener vrije school. Het werd dan ook met 376 tegen 162 stemmen verworpen, en de Kamer vereenigde zich met het artikel, waarbij de gewone uitgaven voor het lager onderwijs ten laste van de departementen en gemeenten worden gelaten.

Wel was deze uitslag te voorzien, maar vooral thans kan hij kwade gevolgen hebben. Nog pas is gebleken — men zag het — hoe de rechterzijde door onverwachte zwenking aan de regeering een kwaden dag zou kunnen bereiden. Zij is bondgenoot voor den dag die is, — niet meer; en blijft zelfs niet bij haar leus: in alles tegen de radicalen. Wat nu geschied is kan haar slechts en vervreemden en verbitteren.

Wezen we een paar dagen geleden op den bedenkelijken toestand, die in het gewest Tralee in Ierland heerscht, thans meldt men van daar, hoe gisterenocht een gewapende bande der zoogenamde »Maanlichters» in de nabijheid van Tralee de woning van den landeigenaar Kirby binnendrong. Men lichtte dezen van zijn bed op en doodde hem met gewerschoten, ten aanschouwe zijner huisgenooten.

Te Chicago en elders in Amerika heerscht, nu de dag der terechtstelling van de veroordeelde anarchisten nadert, groote beweging. Uit New-York zenden de verzekeringsmaatschappijen agenten en brandweermannen naar Chicago, waar ieder zich wapent, naar men zegt, en velen hun huizen sluiten en hun gezinnen wegzenden. De politie moet in 't huis van een anarchist 11 bommen ontdekt hebben.

De ontdekking van vier dynamietbommen in de cel van den ter dood veroordeelden anarchist Ling te Chicago, welke blijken te zijn binnengesmokkeld in een van een vascien bodem voorziene zepdoos, heeft nadeelig gewerkt voor de veroordeelden. Het aantal verzoekschriften, waarbij voor hen genade wordt ingeroepen,

is verminderd, doch het aantal dreigbrieven aan den gouverneur, alsmede aan den rechter die het vonnis gewezen heeft, neemt toe. De ontdekking der bommengeschiede naar aanleiding eener poging, door een anderen veroordeelde gedaan, om zich te vergifigen door middel van landanum, wat mislukte, doordien het gevangenisbestuur tijdig braakmiddelen aanwendde. Men vond een ledige flesch, en dit gaf aanleiding tot een doorzoeeking van alle cellen. Volgens anderen is de ontdekking hieraan te danken, dat de anarchist Spiess uit doodsangst zijn kameraden verried, in de hoop van daardoor genade te zullen verkrijgen. De veroordeelden zijn thans naar andere cellen overgebracht en worden streng bewaakt.

Het is nog niet duidelijk, wat de anarchisten met de dynamiet-bommen wilden doen, maar men acht het waarschijnlijk, dat het plan bestond, op den dag der terechtstelling van de veroordeelden een ontplofing in de gevangenis teweeg te brengen. Anderen spreken dat tegen, en zeggen, dat Ling slechts zelfmoord bedoelde. Hij moet een zeer heftig man zijn. Anarchisten beweren zelfs, dat de gehele geschiedenis der bommen slechts een verzinsel is om de beweging ten gunste der anarchisten tegen te gaan.

Zeer krachtige maatregelen zijn van regeeringswege tegen mogelijke onlusten genomen. De politie verzekert, dat de anarchisten tot den strijd geoefend zijn, en alles voor een aanslag gereed is.

De spoorweg in Transvaal.

We behoorden Zaterdag terug te zullen komen op de toegezegde »onthulling» van *De Wereldburger*. Na de waarschuwing door Jhr. Beelaerts van Blokland, ministerresident van de Z.-A. Republiek, gister, gelijk men zag, in ons blad en andere gepiaatst, is daartoe te meer aanleiding.

In tegenstelling met al het goeds, dat de Transvaalsche *Volkstem* en andere blaaden ontrent den spoorweg naar Delagoa-baai melden, blijft, gelijk we reeds mededeelden, *De Wereldburger* nog steeds volhouden, dat het nimmer met den aanleg zoo slecht stond als thans, ja, dat de totstandkoming der lijn »problematischer» is dan ooit. In dat schrijven wordt een »eigenaardig» licht geworpen op de »zonderlinge» pogingen, die door de Nederlandsche belanghebbenden in het werk worden gesteld om een uitweg naar zoe mocht te worden. Daanuit moet, volgens *De Wereldburger*, ten duidelijkste blijken, »dat de Nederlandsche concessie-aanvragen, tengevolge van Macmurdos unieke positie, ten einde raad zijn, en niet meer schijnen te weten, hoe zich uit hun netelige positie te redden.»

Komen, zij niet tot een regeling met Macmurdos, dan wordt hun de concessie ontnomen, en dat zij er zelf aan beginnen te twijfelen, of het hun ooit gelukken zal, bewijst, volgens *De Wereldburger*, het schrijven, in zijn extra-nummer opgenomen, waarin wordt gewezen op het herhaaldelijk geleden échec, eerst tegenover Engeland, dat Amatoingaland onder zijn protectie bracht, en toen tegenover Portugal, dat, niettegenstaande alle bemoeienissen van den heer Beelaerts van Blokland, op de concessie-aanvragen een weigerend bescheid gaf.

De gevolgtrekkingen uit dit alles, die in het schrijven van *De Wereldburger* worden gemaakt, komen hierop neer, dat »op dit oogenblik wij verder dan ooit verwijderd (zijn) van een directe, onafhankelijke verbinding met de zee, en daarvan moet noodwendig de totstandkoming van den bouw van den spoorweg afhangen.» De correspondent der *Wereldburger* meent, »dat deze ongelukkige toestand eenig en alleen is te wijten aan onzen ministerresident — langduriger gedachtenis; — hij toch had het in der tijd in zijn macht de Delagoa-lijn over Portugeesch gebied te verzekeren. Na Macmurdos eerste échec, zou deze na de concessie hebben overgedaan. Feitelijk heeft hij de concessie aangeboden. In plaats daarvan gebruik te maken, ging de heer Beelaerts naar Lissabon om de concessie voor niet in handen te krijgen, doch — als gewoonlijk — zonder succes. »Penny wisdom is pounds foolishness».

We deelen dit slechts mede, opdat wat over en weer in deze belangrijke zaak wordt aangevoerd blijke, en de ook ten onzent talrijke belanghebbenden weten wat de nieuwe »onthulling» inhebben. Ons gevoelen is op goede gronden een geheel ander.

Te Masvin, in het kanton Bergen (Hooft-gouwen), heerscht volgens de *Tribune* een epidemie van pokken, waarbij de lieden eenvoudig weigeren hulp te verleen. Zoo hebben de ouders van een aan de ziekte overleeden twintigjarig meisje zelf het lijk op een kruiwagen naar het kerkhof moeten brengen.

Hoe gevaarlijk voor de omgeving inrichtingen zijn waar pokerspelers worden verpleegd, blijkt thans wederom te Aubervilliers, alwaar ten gevolge der oprichting van het pokken-hospitaal 14 werklieden in de nabijgelegen gasfabriek van La Villette door de pokken zijn aangetast. Een bewijs te meer, dat inrichtingen, waar pokerspelers worden verpleegd, niet in de steden, maar daarbuiten behooren opgericht te worden.

Da. Spurgeon heeft alle gemeenschap met de kerk der Baptisten verbroken, wijl hij niet lijdelyk toezien kan bij zoo vele dwalingen als, volgens hem, zich thans in die kerk openbaren.

Te Amagen bij Kopenhagen, is de varkenspest uitgebroken.

De 313de jaardag van het ontzet van Leiden werd den 13den dezer in die stad ook weder feestelijk gevierd. De opocht was vooral schoon. Aan 1800 vrouwen werd brood en haring verstrekt en aan 1500 mannen bier en tabak. — Wat men ook voor de armeren klassen doet of niet, men schijnt er op uit te zijn, dat ze toch blijven drinken. Geen probater middel voor velen hunner, om dan ook arm te sterven.

Zoo meldt een Holl.-Amerik. blad, dat zeker van overdrijving niet is vrij te pleiten.

Het nazien der spoorwegkaartjes onder het rijden heeft al heel wat slachtoffers gekost. De Belgische staats-spoorwegen hebben reeds lang er op gezonnen om dat te voorkomen, daar van 1830—1834 niet minder dan 208 conducteurs daarbij het leven verloren. Het opheffen der kaartjes geschiedt nu niet meer door conducteurs, maar op bepaalde stations door het station-personeel en slechts bij uitzondering is het nazien gedurende het rijden van de loopplank veroorloofd, waardoor de uitslag nu reeds zeer bevredigend is.

De ziekte van den Duitschen kroonprins.

De nadere berichten luiden ongelukkig ver van gunstig. Dr. Mackenzie acht de nieuwe ziekteverschijnselen, die zich bij den kroonprins in het strottenhoofd vertoonden, van kwaadaardigen aard. Zij vertoonden zich op diepere plaatsen dan de vroegere, zoodat een inwendige kunstbewerking van den mond uitgaande, te zeer bemoeilijkt wordt, terwijl een van de buitenzijde wellicht ook onmogelijk zou zijn. Dr. Mackenzie zegt, dat de nieuwe bedenkelijke verandering ten eenenmale onverwacht en ook onvoorspelbaar snel is opgekomen. Hij betwist, dat men het aan uitwendige oorzaken heeft toe te schrijven. Dr. Mackenzie hoopt nog met zijn instrumenten door den mond een gedeelte van het gewel te kunnen verwijderen, opdat professor Virchow de stof aan een nieuw microscopisch onderzoek kunne onderwerpen. Men hoopt, dat nog geen kanker is te vreezen. De kroonprins is nu zoo heesche, dat hij in het geheel niet mag spreken.

Binnenland.

AMSTERDAM, 9 November.

Het schandaal te Serooskerke, gebeurd in den nacht van 4 op 5 November van het jaar 1887.

In de Zeeuw komt het volgende stuk voor: „In de laatste dagen werd kerk en consistoriekamer te Serooskerke, in het bezit van de kerkvoogdij der doleerende gemeente aldaar, dag en nacht door en van wege die kerkvoogdij bewaakt.

Deze bewaking gedurende dag en nacht gebeurde, omdat men in de laatste dagen de ervaring had opgedaan, dat van de zijde der Ned. Herv. gemeente (genootschap) geen pogingen werden ontzien om ook van kerk en consistoriekamer op listige wijze in bezit te komen, evenals zulks bij het vertrek van Da. Peter met de pastorie was gebeurd.

Wat nu hiervan ook zij, in den nacht van vrijdag 4 op zaterdag 5 November laatstleden heeft het volgende ongehoorde geval zich voorgedaan.

Terwijl de president-kerkvoogd met een mede-kerkvoogd en nog een ander persoon in de consistoriekamer ter bewaking der gebouwen waren, en alles afgesloten was, geschiedde omstreeks half twaalf uur in den nacht het navolgende:

Nadat op de deur en op een der ramen van de consistoriekamer was geklopt met verzoek om binnen gelaten te worden, vroeg de mede-kerkvoogd wie daar waren. Deze kreeg tot antwoord: wij zijn politie. Van buiten werd toen weder verzocht, dat opengegaan zou worden: de mede-kerkvoogd zeide toen, dat hij niet opende dan op last van den president-kerkvoogd, welke mede aanwezig was.

Toen kreeg hij ten antwoord: als gij niet opent dan zullen wij met geweld beginnen, waarop door hem geantwoord werd, „dan moet u dat maar weten“.

Verder werd van buiten verzocht: om een vroeger aan de deur der consistoriekamer bevestigd geweest zijnde ketting met slot en krammen af te geven, waarop geantwoord werd: dat doe ik des nachts niet, maar morgenochtend acht uur met schriftelijke toestemming van den pres. kerkvoogd.

Die vraag werd nog eens gedaan, en daarop hetzelfde antwoord gegeven.

Vervolgens werd van buiten gezegd, wij zijn politie en gezonden op last van den officier van justitie en als gij het ons niet geeft, dan zend ik je een kogel door den kop. De mede-kerkvoogd antwoordde daarop, dat moet je weten. Toen werd nogmaals verzocht om ketting, sloten, krammen, waarop de mede-kerkvoogd vroeg wiens eigendom die dan waren; het antwoord was: van de politie, en op de vraag wie die op de deur gedaan had, werd geen antwoord gegeven.

Van buiten werd toen gezegd, ik ben de majoor, bedoelende waarschijnlijk van de rijksveldwachter.

De mede-kerkvoogd vroeg toen of zij zoo in den nacht als rustige burgers door de politie moesten behandeld worden en zoide „daarvan zal ik morgen een aanklacht indienen bij den Officier van Justitie“, waarop van buiten werd geantwoord „beoordelings! ik wil dat je dood viel“.

Oodertusschen had de president-kerkvoogd door het raam boven de deur der Consistoriekamer kijkende nog waargenomen, dat een veldwachter met den loop van zijn kerabijn op hem aanlegde.

Toen men bemerkte, dat men niet binnen gelaten werd zijn die personen blijkbaar afgetrokken, want men hoorde toen niets meer, 't was toen omstreeks twaalf uur in den nacht.

Voor zoover de bewakers het zelf niet hebben gezien is het hun nog door een drietal burgers van Serooskerke, die buiten het gebouw bij dit schandaal aanwezig waren bekend geworden, dat de personen, die in de gebouwen wilden komen, en dat geweld maakten, waren ambtenaren van politie en justitie.

Deze laatsten hebben ook gemoede drie personen, die getuigen van het voorval

waren, gedreigd met stokslagen en met de woorden, ga weg of wij schieten in je.... ook hebben deze nog terwyl de ambtenaren nog voor de consistorie-kamer stonden gehoord, dat daar door een hunner gezegd werd: willen wij laden majoor (doelende zeer waarschijnlijk op den majoor van de rijksveldwachter).

Die politie- en justitiemannen, ten getale van 8 a 9 personen, bij wie, naar men zegt, ook de burgemeester van een naburige gemeente, die daar volstrekt niet noodig had, aanwezig was, hadden voor de bewaking van orde en rust in dien nacht niet te Serooskerke behoeven te zijn; want alles verkeerde toen, evenals in vorige dagen in de volmaakte orde en rust.

Hun ongehoorde handelwijze heeft gelukkig in dien nacht tot geen ongeroedheden in de gemeente aanleiding gegeven, omdat door de omstandigheid, dat het nog al woei, het door hen veroorzaakte leven door de inwoners niet werd gehoord.

Van een en ander is des Zaterdagds dadelijk door de bewakers der gebouwen van dien nacht, vergezeld van de personen, die des nachts buiten het gebouw getuigen van het schandaal geweest waren, kennis gegeven aan den officier van justitie te Middelburg en den commissaris des konings in Zeeland.

Tevens is van het gebeurde nog schriftelijke kennis gegeven aan den commissaris des konings voornemens, aan den procureur-generaal bij het gerechtshof te 's-Gravenhage en aan de ministers van binnenlandse zaken en justitie.

Dat de schuldigen aan dit schandelijk bedrijf voorbeeldig zullen worden gestraft, is natuurlijk wel de wensch zijn van elk Nederlander die de vrijheid lief heeft, van welke staatkundige of kerkelijke richting hij dan overigens ook moge zijn.

Kunnen teiten als deze, door politie en justitie aan rustige burgers gepleegd en tot nog toe ongehoord, in ons land vrijelijk gebeuren, dan staat het met onze zoo geroemde vrijheid ellendig gesteld.

Omtrent den gezondheidstoestand van O. baron Van Wassenaer van Catwijk vernemen wij heden, dat, ofschoon de ziekte sedert gisteren iets meer in kracht toenam, de zwakte nochtans verontrustend blijft.

Naar wij reeds gisteren in een deel onzer oplage meelden, heeft de Regering aan de Tweede Kamer de bekrachtiging gevraagd op de provinciale inkomstenbelasting in Groningen.

De minister Heemskerk, hoewel het bezwaar eener algemeene en provinciale inkomstenbelasting niet voorbijziende, wenschte echter eerbiediging van de autonomie der provincie en heeft geen wettelijk bezwaar, omdat het telstel der landsbelastingen de heffing toelaat, bijkens verschillende voorstellen in zake de heffing der rijksinkomstenbelasting. Het bezwaar van gelijktijdige heffing eener provinciale en gemeentelijke inkomstenbelasting weegt bij den minister. De minister meent de bekrachtiging thans te moeten verleenen, ook omdat de nieuwe verordening zich gunstig onderscheidt van de eerste. Stichtingen, zedelijke en publiek-rechterlijke lichamen worden thans niet aan de belasting onderworpen.

De Nederlandsche Journalistenkring heeft aan den Minister van Waterstaat een adres gericht, waarin den Minister verzocht wordt maatregelen te nemen tot verlaging van het posttarief voor gedrukte stukken, die verzonden worden tusschen Nederland en België.

Een dagblad van twee vellen (groot formaat), dat in België voor 1 cent en in Nederland voor 1 cent vervoerd wordt, heeft bij verzending tusschen België en Nederland 5 cent port te betalen.

Voor het Fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor 1883, zal de vermoedelijke ontvangst over dat jaar f 450,000 bedragen. Ter veiling zullen gebracht worden, hoofdzakelijk: de gronden der geslechte vestingen. Ook zullen in dit najaar eenige goederen van de dotatie van wijlen Z. K. H. Prins Frederik in veiling gebracht worden, allen tegen een prijs, die den verkoop onbetwistbaar voordelig maakt voor den Staat.

Het Dagbl. meldt, dat bij het Ministerie van Waterstaat een verzoek van de Westlandse Stoomtramweg-maatschappij is ingekomen, om met het postvervoer in de dorpen, aan hare lijn gelegen, belast te worden.

De heer Willink Ketjen beantwoordt in een schrijven aan het Vaderland de opmerking, door vele bladen gemaakt, dat zijn wijze van optreden afkeuring verdiende. Hij verklaart niet vooruit getuigen te hebben, dat zijn optreden in Amsterdam voor een grootendeels Socialistisch publiek zou zijn.

De vooraf ingewonnen inlichtingen hadden hem een ander gehoor doen verwachten. Dat de heer Ketjen zich niet voor de tweede maal aan den zelfden steen wil stooten, bewijst de laatste zinsnede uit zijn brief.

Mochten er vereenigingen zijn, die inlichtingen op de beschuldigingen in mijn „open brief“ verlangen, zoo ben ik tot 't geven hiervan nog gaarne bereid, — dan echter in besloten of afgebakenden kring“.

De bond van Nederlandsche pan- en tegelfabrikanten heeft een algemeene vergadering te Utrecht gehouden.

Besloten is: 1o. een commissie te benoemen teneinde middelen te beramen en de wegen in te slaan, die kunnen leiden tot gemeenschappelijke aankoop van brandstoffen; 2o. elkander op de hoogte te stellen omtrent mindere soliditeit van verschillende personen; 3o. steun te verleenen aan het op te richten proefstation te Delft.

Voorts werden verschillende staten medegedeeld, nopens berekeningen van den werkelijken fabrieksprijs van de pannen en tegels.

Ten slotte hield de heer J. J. Van Oorde uit Arnhem een voordracht over de machinerieën, die op het vak betrekking hebben.

Amsterdam bezit tot heden twee liberale kiesvereenigingen, Burgerplicht en Grondwet. Burgerplicht is de grootste, wat het ledental betreft, de meer democratische, die, waarin de man van het „dreigement“ zijn theorieën over den „modernen rechtstaat“ ontwikkelt: de vereeniging die den toon aangeeft, Mr. Kerdijk in de Kamer bracht, en van wier ondersteuning schier elk Amsterdamsch Kamer- en Gemeenteraadslid volstrekt afhankelijk is.

Naast, of liever achter Burgerplicht komt Grondwet aan, met een meer aristocratisch tintje, welker invloed echter onbeduidend is. Meestal laat deze vereeniging haar meer radicale zuster vooraf de kandidaten stellen, om er zich dan in den regel bij aan te sluiten, een gemakkelijke methode, waardoor de kandidaten van Grondwet er dan toch ook komen.

De aristocratische zuster heeft echter nu tekenen van leven gegeven, en hoopt, na de aanneming der grondwetsherziening, dat haar ledental zal worden uitgebreid.

Zij grondt haar hoop op de ondervinding, dat aan elke uitbreiding van kiesrecht op groote schaal een ernstig gevaar is verbonden: het gevaar, dat zij, die dat recht tot dusverre bezaten, daarvan om verschillende redenen in mindere mate dan vroeger gebruik maken. Ware dat gevaar niet te ontwijken, dan zou aan de vermeandering van het getal der kiezers, die aanstaande is, een zeer donkere schaduwzide kleven. Tegenover het nieuwe leven bij hen, voor wie de politiek nog veelal een onbekend terrein is, zou dan kwijning bij anderen staan.

Om die kwijning in het politieke leven bij de oude kiezers te voorkomen, heeft nu het bestuur van Grondwet een rondschrijven verzonden, waarin tot toetreding tot de vereeniging wordt aangespoord.

Dr. Smit zal eerstdaags vermoedelijk zijn zaak hooren bepleiten in de Amsterdamse kiesvereeniging Burgerplicht.

Een verzoek van twintig leden, om deze zaak te bespreken, is bij het bestuur ingekomen.

SPAARBANK VOOR DE STAD AMSTERDAM.

Saldo op 1° Oct. 1887..... f 6,097,187.23

Van 1 tot Ult^o Oct. ontv..... 181,539.60

Van 1 tot Ult^o Oct. uitbetaald f 6,278,725.93

Saldo op Ult^o Oct. 1887..... f 6,131,729.49

Op 1° Oct. 1887 waren in omloop 46,121

livretten. Van 1 tot Ult^o Oct. afgegeven

533, te zamen 46,654 livretten. Van 1 tot

Ult^o Oct. afbetaald 301. In omloop op Ult^o

Oct. 1887, 46,353 livretten.

ROTTERDAM, 8 Nov. Wat gisteren niet tot voorzien was, gebeurde heden, — dus schrijft men uit deze gemeente aan De Tijd. B. en W. hebben het voorstel betreffende de wederinvoering van examens voor bewaarschoolhouders in druk doen verschijnen en aan de raadsleden doen uitdeelen. Het is dus te verwachten, dat alle hier te benoemen gemeentelijke bewaarschoolhouders van een dergelijk diploma zullen moeten voorzien zijn, en dat de commissie van toezicht op het lager onderwijs in haar verslagen over de bijzondere bewaarscholen, waarvan de hielders zich aan het examen niet zullen onderwerpen, steen en been zal gaan klagen over het onderwijs, dat daar gegeven wordt.

Al kan men nu de bijzondere bewaarschool niet treffen, het is toch weder een eerste stap in de richting om de bewaarscholen geheel aan de willekeur der schoolwettmannen over te leveren.

GRONINGEN, 8 Nov. Ook onze Kamer van Koophandel slaakt klagtoonen over het voortdurend gebrek aan wagens voor het vervoer van granen alhier. Zoodanig men weet wordt te Harlingen evenzeer geklaagd met betrekking tot het vervoer van uit Engeland ingevoerd wordende artikelen voor Twente. Wat de knoerijen in den boterhandel aangaat, besluit de Kamer zich te wenden tot den Minister van waterstaat met het verzoek, dat hij moge ter zijde leggen het advies der landbouw-commissie te diere zake, als ondoeltreffend en onbillig, als den landbouw niet batend, doch handel en nijverheid schadelijk.

Den Minister van marine zal voorts worden verzocht, te willen bewerken, dat het jongste Kon. besluit betreffende het loodswezen te Oostmahorn worde ingetrokken.

LEUWARDEN, 8 Nov. In een gisteren gehouden vergadering der Staten van Friesland is door de commissie van rapporteurs over het ontwerp van nieuw reglement op het subsidieeren van de zeevaartheerende waterschappen verslag uitgebracht. Hoofdzakelijk op grond van het groot verschil van meening over deze zaak en van de belangrijke wisseling in het personeel der Staten sedert zij in 1882 werd behandeld, wordt voorgesteld de verdere behandeling te vertragen tot de zomervergadering van 1888.

BOLSWAARD, 8 Nov. Verschillende gemeentebesturen maakten indertijd bepalingen om zooveel mogelijk ongelukken met de tram te voorkomen. De eene gemeenteraad meende in de bepaling: „in de kom der gemeente moet een conducteur naast de locomotief stapvoets gaan“ — een gewenscht middel daarvoor te zien. Een ander, meenende dat de meeste ongelukken toegeschreven moeten worden aan het ontbreken van vertrouwde machinisten op de machines, stelde de bepaling: „geen persoon mag als machinist dienst doen tenzij hij minstens één jaar werkzaam geweest is op een fabriek van stoommachines“. Zoo min de eerste als de tweede bepaling had het gewenschte gevolg, immers, de eerste was oorzaak dat in de bebouwde kommen het jonge volkje baas was over de twee balcons van den wagen, die dan zonder toezicht waren, terwijl de laatste bepaling volstrekt geen waarborg leverde, dat men nu goede machinisten op de machines kreeg. Een jaar aan schreef of blaasbaal op een fabriek maakt nog geen goed machinist.

De directeur der Nederl. Tramwegmaatschappij heeft op een en ander gewezen en 't gevolg is geweest, dat o. a. Wonsersdeele de eerste bepaling heeft ingetrokken en de laatste gewijzigd in dien zin, dat men thans een bewijs van bekwaamheid van een ingenieur van 't stoomwezen vraagt, naar ons oordeel vrij wat beter waarborg dan de andere.

DIJEN, 8 Nov. Uit de 40 sollicitanten naar de betrekking van geneesheer aan het verplegings- en herstellingsoord „Bothesda“ is gekozen de heer C. L. van der Burg. Deze geneeskundige heeft in de wetenschappelijke wereld een zeer goeden naam. Hij was eerste geneesheer te Batavia en lijfarts van den Gouvern. Gen. en is door de Nederl. Regering benoemd tot lid der Koninklijke Academie van Wetenschappen. De Inrichting blijft ook dezen winter geopend.

GEMENGDE NIEUWS.

Het N. v. N. zegt met genoegen te vernemen, dat H. Bolderok, die ruim een jaar geleden door opruiningen van socialistische zijde geheel van den rechten weg afgedreide te geraken en zich had laten verleiden om oproepige geschriften aan te plakken, waarvoor hij een jaar gevangenisstraf onderging, van zijn dwaalbegrippen is genezen en in de maatschappij is teruggekeerd, met het stellige voornemen om daarvan weer het nuttige lid te worden, dat hij voor zijn omgang met de socialistischen was.

Volgens de Amst. Cri. heeft het socialisme hier te lande nog een van zijn eerste aanhangers verloren, te weten zekeren Oosterhout, die zich tegen de bestuursdaders verzette en daarom werd geschrapt als lid van den bond, onder het motief, dat hij aan dronkenschap leed. Deze man heeft nu zijn verkropt gemoed licht gegeven in een brochure, waarin van de Socialistischen heel veel leelijke wordt gezegd en die ten overvloede nog eens bewijst, dat men de opgehamelde „gelijkheid, vrijheid en broederschap“ ook onder deze „burgers“ niet vinden kan.

Dat het met de handhaving der publieke eerbareid te Amsterdam treurig gescha-

pen staat, is algemeen bekend. In den gemeenteraad werd er vaak over geklaagd, en gevoerd dat de politie handelend zou optreden om ten minste de ergerlijkste tooneelen, die op straat voorkomen, onmogelijk te maken.

Wie kennis nam van wat mejuffrouw Vernooys, de wakker directrice van het café voor vrouwen, in een der beruchtste stads-gedeelten alhier opgericht, omtrent haar ervaringen mededeelde, zal vernemen hebben hoe diep Amsterdam op het gebied der zedelijkheid reeds daalde. Maar ook bleek uit haar mededeelingen, dat de politie vaak te verrees op zich wachten liet om het gepeupel buiten haar woning te houden, wanneer mannen en jongens — tot dusver gelukkig zonder ernstige schade — met geweld binnen trachten te dringen, zoodat daaronder de ruiten zelfs bezweken.

Een tweede aanklacht tegen de handhaving der publieke eerbareid is thans door de Regenten van het Burgerweeshuis ingediend. De „burgerweezen“ gingen tot dusver des „Zondagsmorgens“ naar de Oudezijds Kapel ter kerk, een kerkgebouw, dat in een van de, wat de zedelijkheid betreft, beruchtste stadswijken is gelegen. Bodoelde regenten hebben nu voor de kinderen uit hun gesticht toegang verzocht tot de godsdienstoefeningen, die gehouden worden in de Nieuwezijds Kapel, in de Kalverstraat gelegen, omdat de weezen bij hun gaan naar de Oudezijds Kapel gedwongen worden de ergerlijkste en zedelooste tooneelen te aanschouwen.

Is Amsterdam een wereldstad, zoodanig men haar van verschillende zijden zoo gaarne noemt, zij heeft er tenminste alle ondeugden van: groote leeningen, groote schulden, groote zonden, die elken dag verder en schriklijker om zich grijpen en, aan drank en ontucht vooral, haar slachtoffers bij duizenden tellen.

Het is verschrikkelijk!

Ten einde spoedig gereed te komen met de te Willemsoord in dienst te stellen oorlogsschepen zullen van de Landswert alhier tijdelijk eenige werklieden derwaarts worden overplaatst.

Uit een raam der derde verdieping van het Directiegebouw der Marine viel heden ochtend eene dienstbode op de binnenplaats. Twee officieren van gezondheid der Marine waren bijna onmiddellijk bij de hand om de vreeselijk aan het hoofd gekwetste hulp te bieden, doch kort na den val overleed zij.

Bij de gisteren gehouden onderhandsche aanbesteding onder Directie van den Ing.-Archit. A. L. van Gendt voor de levering en plaatsing van ± 250 Meter ijzeren hekwerken van het concertgebouw te Amsterdam waren minste inschrijvers Oosterink en Schut voor de som van f 2200.

William Booth, de generaal van het Heilsleger, werd volgens vroegere berichten Maandag e. k. in Amsterdam verwacht. Hij is echter vroeger gekomen en heeft heden morgen in het lokaal in de Gerard Doustraat een toespraak gehouden.

De Generaal deed a. o. eenige mededeelingen over het ontstaan van het Heilsleger. De zedelijke ellende, die in verschillende buurten van Londen heerscht, achtte hij niet te kunnen bestrijden dan met het Evangelie. Om het volk tot de prediking te lokken gaf hij kosteloze maaltijden enz. Deze onderneming mislukte echter. Toen hij nu geheel alleen stond in zijn pogen heeft hij het plan tot de tegenwoordige regeling opgevat. Het Leger des Heils bestaat thans uit 2300 corpsen, die zich uit eigen fondsen onderhouden en waarbij 5700 officieren zijn ingesteld. Op deze wijze wordt het Evangelie reeds in 33 talen door het leger verkondigd.

Deze vergadering was alleen toegankelijk voor leden en genoodigden, daardoor was het bezoek niet groot.

Voor een week ongeveer werd het stille Bergen bij Alkmaar door een ongehoord feit in rep en roer gebracht. Terwijl een daar wonende weduwe met haar dienstbode des avonds ter kerke was, werden al haar kostbaarheden uit haar woning gehaald, zonder dat van inbraak iets was te bespeuren, daar alles bij haar thuiskomst zorgvuldig bleek gesloten te zijn. De hoogte mate van brutaliteit bij dit misdrijf komt temeer aan het licht als men in aamerking neemt, dat het plaats had bij volle maan. Dat ieder inwoner der gemeente vol is van verbazing over deze gebeurtenis, zal niemand bevreemden, die weet, dat de veiligheid te Bergen schier spreekwoordelijk is geworden.

Er wordt een ijerig onderzoek ingesteld door de politie te Alkmaar, aan welke terstand van het gebeurde kennis is gegeven. De vermiste goederen zijn: Drie blikken trommels (allen voorzien van hangslotjes), inhoudende: 12 gouden en 24 zilveren voorwerpen, benevens ongeveer 200 gulden aan papieren geld en specie en eenige kwitantien, polissen, rekeningen en andere papieren.

Bij de eerste verificatie van schuldverderingen ten laste van den uit zijn betrekking ontslagen notaris Swemer, te Waardeburg, waren heden, 8 November, behalve degenen die volmacht gezonden hadden, niet minder dan bijna 100 schuldeischers tegenwoordig. De verificatie kon dan ook in één dag niet afloopen.

De Staats-Courant.

's Konings adjudant den luit.-kol. A. C. baron Bentinck, van den grooten staf, is vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van commandeur met de Ster der orde van de Waakzaamheid of van den Witten Valk, hem door Z. K. H. den Groot-Hertog van Saksen-Weimar-Eisenach geschonken.

De heeren J. S. De Vries en E. W. G. Graafland, kweekelingen van het Nederlandsch Zendinggenootschap te Rotterdam, zijn benoemd tot hulpprediker bij de inlandse Christengemeente in Nederlandsch-Indië.

De heeren D. J. Fischer en P. A. Van Velzen zijn gesteld ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, om te worden benoemd tot gouvernements-veerarts daar te lande.

Kerk en School enz.

Drielak.

NED. HERV. KERK.
Te Rotterdam (vac. de heer), F. E. Daubanton, te Heemstede; H. G. Kleijn, te Hooge-Zwaluwe, en Ch. L. Lnan, te Goos. — Te Zwijndrecht: P. Schuur, te Nieuw-Lekkerland; C. Hattink, te Apeldoorn, en P. H. Versteeg, te St.-Pancras.

Toezegging van Beroep.

NED. HERV. KERK.
Naar Zuylen, aan F. Kijftenbelt, te Hoewelaken. (Nog niet beroepen).

Beroepen.

NED. GEREK. KERKEN.
Te 's-Gravenhage, W. van den Bergh, te Voorthuizen.

NED. HERV. KERK.
Te Zwijndrecht, C. Hattink, te Apeldoorn. — Te Borkulo, J. Felders, te Steenberg. — Te Budel, Bisschop Boelo, cand. te Utrecht.

DOORSGEZ. KERK.
Te Baard, J. Knipscheer, cand. te Amsterdam.

AANGENOMEN.
NED. HERV. KERK.
Naar Iekelingen, door J. Mij's Az., te Etten.

Bedankt.
NED. HERV. KERK.
Voor Schorpenisse, door J. W. F. Gobius du Sart, te Nieuw- en St.-Joodsland.

AXEL. Den 29sten Juni word hier in de bestaande vacature beroepen Ds. F. W. J. Wolf, te Odijk, welk beroep drie weken later werd aangenomen. Het classicaal bestuur van Wijk, waartoe Odijk behoort, weigerde de gevraagde approbatie, en wel, omdat Ds. Wolf in de doleerende kerk te Rotterdam had gepredikt. Ditzelfde bestuur liet hem echter te Odijk ongemoeid. Een verzoek aan het provinciaal kerkbestuur van Utrecht leidde evenmin tot een gewenscht gevolg.

Toen schreef de kerkeraad van Axel, gesteund door eenige kerkvoogden en notabelen, den 12den October aan het classicaal bestuur van IJzendijke, waaronder Axel behoort, of dit Ds. Wolf zonder approbatie van Wijk, als wettig predikant van Axel wilde erkennen. Tevens verlangde die kerkeraad voor den 20sten October antwoord. Toen op dien dag niets was ontvangen, besloot de raad Ds. Wolf te verzoeken, zonder approbatie naar Axel over te komen. Den 3den November kwam eindelijk het schrijven van het classicaal bestuur van IJzendijke in, waarin de goedkeuring werd geweigerd; tevens werd bericht, dat het verzoek van den kerkeraad van den 12den Oct. geen uitvloeisel was van een wettige kerkeraadsvergadering, omdat zij plaats heeft gehad zonder de voorzitting van den consulent. Deze is n. l. Ds. Buyze, predikant te Hulst en lid van het classicaal bestuur van Yzendijke. Hem was verzocht bij die vergadering tegenwoordig te zijn, doch hij bleef weg.

Met zekerheid kan nu meegedeeld worden dat te Axel een pastorie voor Ds. Wolf is gekocht, en dat hij den 1sten of 2den Zondag in December zijn intrade zal doen.

Aan de Nederlandsche Hervormde gem. te Vaassen, is door wijlen den heer E. J. Geerlings een legaat besproken, groot f 5000.

Heden werd aan de Rijks Universiteit te Leiden, bevoordert tot doctor in de rechtswetenschap, de heer J. H. Bijndijk, geboren te Asperen, met academisch profschrijft, getiteld: „Het rechtskarakter der assignatie“.

Tot hoofd der school met den Bijbel te Beekbergen is benoemd de heer N. W. Lichthelm te Groede, die echter voor de benoeming heeft bedankt.

Gisteren werd door het bestuur der Christelijke nationale school te Amersfoort tot onderwijzer benoemd, de heer J. G. Kijftenbelt te Domburg.

KAMPEN, 9 Nov. Als een bewijs hoe enorme uitgaven het onderwijs deze gemeente kost diene, dat op de begroting voor 1888 o. a. het volgende is uitgetrokken: f 11,463 aan jaarwedden voor hooper, f 38,934 aan id. voor middelbaar en f 53,060 aan id. voor lager onderwijs; voorts f 11,950 aan id. voor geusubsideerde bijzondere scholen en bewaarscholen. De opbrengst van schoolgelden is voor hooger onderwijs f 1600, voor middelbaar f 2500 en voor lager f 4600.

DRIEBERGEN. Donderdag 8 Nov. word in een vergadering van omstreeks 60 manslidmaten der Ned. Herv. gemeente alhier door Ds. G. J. Barger namens den kerkeraad medegedeeld, dat hij het besluit genomen had om met de Synode te breken. De kerkeraad wilde hiertoe niet overgaan, zonder de gemeente daarvoor gehoord te hebben. Dit was nu het doel dezer vergadering. Met algemeene stemmen op twee na, die den tijd nog wenschten af te wachten, werd het besluit goedgekeurd en geteekend. Zaterdag 5 Nov. is hiervan kennis gegeven aan Z. M. den Koning, de Synode, de kerkvoogdij en den burgemeester dezer gemeente.

De Synodale predikant-kerkvoogd Koker nam, na het ontvangen van dit schrijven, waarin natuurlijk gewezen werd op het plichtmatige om nu voortaan het kerkgebouw en de kerkelijke goederen ten dienste te stellen van den Doleerende kerkeraad en leeraar, zijn maatregelen. Hij schreef Ds. Barger, dat de kansel voor hem zoude gesloten blijven, en ging toen naar den burgemeester om hulp, daar de doleerenden, zoo zeide hij, met geweld zich van de kerk wilden meester maken en wel Zondag 6 Nov. des morgens te 9½ ure; en ried hem door een escadron huzaren wanordeligheden te voorkomen.

Zaterdagochtend en Zondagmorgen was het vrij rumoerig. De kerk was van ijzeren boomen voorzien en wordt te allen tijde bewaakt. Voor kerktijd hadden zich een aantal opgeschoten jongens en mannen voor de kerkdeur gesteld en toen Ds. Barger zich uit zijn pastorie naar de kerkkeuurlug begaf, werd hij nagesticht op bespot: zelfs werd hem nageropen: „hij durft niet!“

Ds. Barger predikte dezen morgen in de schuur voor een 500-tal hoorders.

LEMMER. Het classicaal bestuur der Nol. Herv. gemeente alhier, heeft aan het gemeentebestuur vrijheid gevraagd om in het diaconie-armhuis, dat in zijn bezit is, de ringpredikanten te laten optreden. Men weet niet, welke personen dan als ouderlingen en diakenen zullen optreden.

Examens.

's-Gravenhage, 8 Nov. Geëx. 15 vrouw. cand. Toegel. Meij. H. G. Bergenthuijn uit 's-Hage, S. A. Mac Gillavry uit Leiden, J. D. Vroesom de Haan, J. E. Jansen, M. C. Lindner en O. J. Schenkenberg van Mierop uit Rotterdam en M. Elzevier Dom uit Schiedam.

Telegrammen.

Brussel, 8 Nov. In den Senaat

en indirecte inkomsten in de maand October bedraagt 2,994,400 francs meer dan bij de begroting was geraamd.

Volgens eenige bladen wordt de Italiaansche gezant te Londen, graaf Corti, vervangen door graaf Robilant.

Londen, 9 Nov. Bij proclamatie van den chef der politie, generaal Warren, is met toestemming van den minister van binnenlandsche zaken voorloopig het houden van vergaderingen en redevoeringen op Trafalgar-Square verboden.

Rome, 9 Nov. De Tribuna ontvangt een telegram uit Aden, waarin wordt gemeld, dat het Engelsche gezantschap, hetwelk op weg is naar den Negus van Abessinië, door de gidsen en dragers is verraden. De Engelschen werden daardoor geneedzaakt hun bagage in den steek te laten.

Londen, 8 Nov. 4 Tarweladingen aan de kust te koop aangeboden.

Londen, 8 Nov. Tin Straits £ 131. — a —, op levering 3/4 m. £ 128. — a —. Koper Chili £ 46.5 a —. Zink £ 18 12 6.

Koffie, Rio fair Channel Cargoes 78/.

Beetwortelsuiker disp. 13 1/4.

Londen, 9 Nov. Tin Straits onveranderd. Koper, Chili £ 46. —.

Liverpool, 9 Nov. Uzer Pig. 39/6.

Liverpool, 9 Nov. Katoen ferm. Verkocht 12,000 bn. invoer 27,000 bn.

Liverpool, 9 Nov. (2de dep.) Katoen. Verkocht 15,000 bn., op speculatie 4000 bn.

Amerik. hoog. Surate vast.

Amerik. naar verschillende havens L. M. C. te v. Nov./Dec. 5 1/4, Dec./Jan. 5 1/4, Jan./Febr. 5 1/4, Febr./Mrt. 5 1/4, Mrt./April 5 1/4.

Manchester, 8 Nov. Markt vast.

Berlijn, 9 Nov. (Slotkoersen) Rogge Nov./Dec. 119. —, April/Mei 126. —.

Nov./Dec. 49.70, April/Mei 49.70. Tarwe, Nov./Dec. 167.25, April/Mei 166.25.

Spiritus, loco 38.80, Nov./Dec. 98.60, April/Mei 101.40.

Wissel Amst. 2/4 m. —, do. kort —.

Bremen, 9 Nov. Petroleum, loco 6.55.

Reuzel, Wilcox loco 35. —.

Rijst beter met meer kooplust.

Hamburg, 8 Nov. Raapolie, loco 45 1/2.

Petroleum, loco 6.75 brief, do. 6.70 geld.

Dec. 6.60 geld.

Reuzel, Steam 84 1/2.

Koffie, Santos good average Mrt. 75 1/4, en Mei 74 1/4.

Omzet op termijn van 7 Nov. 44,500 bn.

Stemming prijshoudend.

Hamburg, 9 Nov. Raapolie loco 45 1/2.

Petroleum loco 6.75 brief, do. 6.70 geld.

Dec. 6.60 geld.

Reuzel Steam 84 1/2.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 9 Nov. Tarwe, per 2400 kil. in loco zonder noteering, en op levering onveranderd, Maart f 185.

Aangevoerd — last, totaal in deze maand 7675 last.

Rogge per 2100 kil. contant zonder korting in loco zonder noteering, op levering weinig veranderd, Maart f 108, 107, Mei f 119.

Raapolie. Vliegend per 100 kil. f 26 1/2, f 26, — 1 Mei f 27, — 27 1/2, — 1 Nov. f —, —, — 1 Dec. f 25 1/2, —, —, — vliegend in de stad f —, —, — najaar 1888 f —, —, —, vaster.

Lijnolie. Vliegend per 100 kil. f 21 1/4, —, —, — 1 April f —, —, — 1 Jan./Mei f 21 1/4, 21 1/2, —, — 1 Juni/Aug. f 22 1/4, —, — 1 Nov. f —, —, — 1 Aug. Oct. f —, —, — 1 Sept./Dec. f —, —, — 1 Dec. f 21 1/2, —, — vlieg. in de stad f —, —, — najaar 1888 f —, —, —, traag.

Raapkoeken de 1040 stuks f 68 a 78, Lijnkoeken de 104 stuks f 7 a 11.

Petroleum per 100 kil. in cons. f 950 a f —, do. per 100 kil. in entr. f 820 a —.

Lijnzaad stil.

Margarine. Afgedaan 180 tcs. Lincoln ex Urbino.

Bindrotting. Afgedaan 483 picols ongebo- gen Padang en 157 picols borneo.

Tin flauw, Banka loco f 77 1/2, en Billiton Jan. f 75 gedaan.

Koffie, good ordinar Java 48 c.

Katoen hoog, Febr. 20 1/2 a 20 1/4 c. Mei 20 1/2 a 20 3/4 c.

Amsterdam, 9 Nov. Aardappelen. Frie- sche Dokkummer jammen f 1.70 a 2. —, do. Engelsche f 1.20 a 1.40, do. botergele f — a —, do. Hamburgers f — a —.

Zeeuwsche Spuise jammen f 2. — a 2.50, do. blauwe f 1.70 a 1.80.

Duitszaad f 4. — a 4.50.

Geldersche blauwe f 1.70 a 1.85.

Haarlemmer bollen f — a —.

Frie- sche Munstersche f — a —.

Lipolder jammen f — a —.

Hillegommer Grave f — a —.

Geldersche muisjes f — a —.

Saasenhimer f — a —.

Lipol- der blauwen f — a —.

Andijker blauwen f — a —.

Noordwijker Grave f — a —.

Hillegommer f 3. — a 4. —.

Lipolder Cham- pions f 1.25 a 1.40.

Saasenhimer Grave f — a —.

Frie- sche zaaiers f — a —.

Frie- sche Franeker jammen f 1.60 a 1.80.

Geldersche stoelematters f — a —.

Pruis- sche Hamburgers f 2.80 a 2.70.

zal worden. Om de goede bewerking en kwal. wordt het Kortrijksche Vlas steeds met vrij hooge prijzen betaald. Beste soor- ten zijn vast, bij beperkten voorraad.

Aan de naburige markten ging tamelijk veel om en brachten oet. en gemeene soor- ten hooge prijzen op.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

NIEUWEDIJEP, 8 Nov. Laura, T. A. Koster Hzn., Borga; 9 do. Brouwershaven, P. J. L. Teunema, Sundsw.

YMUIDEN, 8 Nov. Snar, Johansen, Fredriks- stad; Semaphore II, haringlogger, Noordzee; 9 do. Prins Alexander, (s) Batavia; Mars, (s) Koningsb.; Activ, (s) Vignas; 9 do. Harmonie, Wettre, Ripa.

VLLIE, 8 Nov. Elizabeth Jane, Hooper, Skel- letha; Mannix, J. R. Kuiper, Hernia; 9 do. 2 Gebroeders, H. Kok Houwink, Sundsw.

AMELAND, 9 Nov. Hoffnung, Stellingen, Elmshorn; Johan, Wilms, Altona; Ema- nuel, Spieker, Zuid-Westhorn.

NIEUWE WATERWEG, 8 Nov. Jane Fair- ley, Thomas Brunsw.; Bahrenfeld, (s) Ba- toutm; Harwich, (s) Harwich; de 1 is weder derw teruggek.; Ansgar, (s) St. Peterab.; Robert, Dischler, dito; Wipper, (s) Rostock; Pallaa, Koogen, Bremerhaven; Danzig, (s) Riga; Scotia, (s) Koningsb.

VLISSINGEN, 8 Nov. Taube, Gerdes, Rosa- ri; Engeland, (s) Queenb.; Vega, (s) Drontheim.

LISSABON, 8 Nov. Saturnus, (s) Amst.

QUEENSTOWN, 8 Nov. Henrika, J. J. Ha- zewinkel, Rio Grande.

BREMERHAVEN, 7 Nov. Müwe, Prahm, Amst.

HAMBURG, 7 Nov. (Op de Elve), Etna, (s) Amst.

VERTROKKEN.

NIEUWEDIJEP, 8 Nov. Herstelling, A. de Groot, Londen; 9 do. Fredr. Snowdon, (s) Newc.

YMUIDEN, 8 Nov. Cygniet, (s) Londen; Am- telstroom, (s) dito; 9 do. British Princess, Peterson, Padang; Zingari, (s) Newc.; Eu- ropean, (s) Hull.

OOSTMAHORN, 7 Nov. Dorothea, Wegena; Noordzee.

HELLEVOETSLSUIS, 8 Nov. Sirius, (s) Newc.

NIEUWE WATERWEG, 8 Nov. Anna Camp, Larsen, Newyork.

TER-NEUZEN, 8 Nov. Dinnington, (s) Goole.

VLISSINGEN, 8 Nov. Nederland, (s) Que- enb.; City of Hamburg, (s) Rott.

GRAVESEND, 8 Nov. Helena, J. J. Verbeet, (Roupan) Philadelphia.

PORTLAND, 7 Nov. Minister Achenbach, (s) (Cephalonia) Amst.

IGGESUND, — Nov. Raleigh, (s) Zaandam.

CROONSTAD, 5 Nov. Jylland, (s) Rott.; 6 do. Georg, (s) Rott.

SCHEVENINGEN, 8 Nov. Het schip Argo No. 55, van de rederij van A. Hoogenraad alhier, is op zee vol water drijvende gezien. Bijzonderheden ontreken.

TAGANROG, 6 Nov. Sedert 3 dezer heerscht hier een zware storm. Lichters zijn aan den grond geraakt. Er is geen gemeenschap met de reede. Circa 30 stoomschepen worden hier- door ongehouden.

MILFORDHAVEN, 7 Nov. Het stoomschip Egret, van Liverpool naar Rotterdam is al- hier in de haven gekomen om lading te lossen.

YMUIDEN, 8 Nov. Schipper P. Nolandijk, de haringlogger Semaphore II. alhier binnen, rapporteert den 7 dezer op 640 N.Br. So. O.L. drijvende gezien te hebben de bomschuit Sch. 55 (Argo) vol water en verlaten; drijft zeer gevaarlijk voor de scheepvaart.

STOOMVAARTBERICHTEN.

Drenthe, Rott. Lloyd, van Rotterdam naar Batavia, vertrok van Southampton 8 Nov.

WATERHOUCHE.

MANHEIM, 8 Nov. 2.80 M. Val 0.00 M.

Beurstijdingen.

Officiële Prijsnoteering.

AMSTERDAM, 9 November 1887.

De niet genoemde fondsen zijn heden niet verhandeld.

Staatsleeningen.

EUROPA.

Nederland. Laagste. Hoogste. Gebi.

Cert. N. Werk. Sch. 2 1/2 7 1/2

Cert. N. Werk. Sch. 3 8 1/2

Cert. N. W. Schuld. 3 1/2 8 1/2

Oblijg. 3 1/2 8 1/2

Ob. Entrepôt-Dok. 4 104

Hongarije.

Goudleening 1881... 4 79 1/2

Oostenrijk.

Ob. Mei-Aug. 5 65 1/2

Ob. Febr.-Aug. 5 65 1/2

Ob. Jan.-Juli. 5 65 1/2

Ob. Schatkist 1844... 4 82 1/2

Portugal.

Ob. Buitt. 1853/1884... 3 56 1/2

Rusland.

O. Hope & C. 1793/1815... 5 101 1/2

Cert. 6e S. 1855... 5 83 1/2

Ob. 1864 Am. 5 100 1/2

Ob. 1864 Londen... 5 97 1/2

Ob. 1868 Amst. 5 100 1/2

Ob. 1877 Amst. Oost... 5 61 1/2

Ob. 1872 gecons. 5 92 1/2

Ob. 1873 gecons. 5 93 1/2

Ob. 1890 2e Leen... 4 92 1/2

Ob. 1875 gecons. 4 89

Ob. 1880 gecons. 4 75 1/2

Ob. Leen 1867/68... 4 82 1/2

Cert. v. Bank Assign. 6 34 1/2

Ob. in Goud 1883... 6 102 1/2

Moek. Smol. Oblig. 5 — —

Oral-Vit. A. Z. R. 125.5 — —

Oral-Viteb. 8 1250.5 — —

Oral-Viteb. Obl. 96 1/2, 96 1/2

Poti-Tif. Obl. f 1000.5 — —

Poti-Tif. Obl. f 100.5 — —

Riasch. Wiasma. A. 6 — 21 1/2

Transcauc. Sp. Obl. 8 — 59 1/2

Z. W. S. M.A. 100-1000.5 — 56 1/2

Z. West. Sp. M. 30005 — —

Zweedsch-Noorw. spoor 50 1/2 57 1/2

Amerika.

Buff. N.-York m. stort. 19 1/2 20

Buff. N.-Y. Phil. prefer. — —

Buff. N.-York m. stort. 17 1/2 18

Buff. Obl. 8 — —

Central Pacific Aand. 307 1/2 81

Central Pacific Obl. 6 113 1/2

Centr. Cal. Oregon O. 6 59 1/2

Centr. Calif. B. Obl. 6 104 1/2

Centr. San Joa. Val. O. 6 114

Centr. Cal. Pac. 2e Hyp 6 113 1/2

Ch. Ohio O. 1 Cp. 1 Mei 6 102 1/2

Chesapeake 1e Hyp. 6 102 1/2

Chic. N.W. Union O. 7 133

Ch. Win. St. P. C. v. A. 7 — —

Burl. G. & Quinc. C. v. A. — —

Burl. Milw. & St. P. W. D. 5 — —

Ch. G. Trk. 2e Hyp. Obl. 5 89

Chic. R. Isl. Ct. v. Aand. — —

Chic. South-West. O. 7 — —

Clev. Akron & Col. C. v. A. 35 1/2 35 1/2

Clev. C. & Czn. 1e H. 6 104

Clev. Ak. & Col. Alg. H. 5 — —

Clev. Col. & Cin. C. v. A. — —

Cert. v. A. Rio Grande 24 1/2 24 1/2

Prof. Aand. 53 1/2 53 1/2

Cert. van Aand. — —

Obligation. 4 — —

Illinois Cert. Aand. 118 1/2

St. Louis en Cal. C. v. A. 108 1/2

St. L. en C. 1e Hyp. 4 — —

Louis v. Nahav. Cert. A. 58 1/2 59 1/2

Louis v. Nahav. Obl. 6 118 1/2

Louis v. N. 2e Hyp. Obl. 8 105 1/2

Louis v. Sinking Fund 105 1/2

Louis v. Adju. bds. 6 100

Louis v. S. Fr. A. 1e pref. — —

Louis v. S. Fr. 2e pref. — —

Louis v. S. Fr. commons. — —

Louis v. S. Fr. Obl. 6 118 1/2

Algem. Hypoth. 6 — —

Lv. Wichita and West. — —

Lv. Hyp. Salem & Ark. 5 — —

Mexican Nat. Sp. 1e H. 93 1/2 93 1/2

Mich. Centr. C. v. Aand. — —

Milw. S. Paul C. v. A. — —

Milw. Comm. Stock. — —

Milw. S. Paul (pap.) Obl. 7 — —

Milw. in goud Obl. 7 — —

Milw. Lake S. D. O. 5 — —

Miss. Kane, Tex. Aand. 18 1/2 18 1/2

Miss. Kane, Tex. Obl. 7 105 1/2

Miss. K. ent. Alg. Hyp. 68 1/2

Miss. Incomelonds. — —

Miss. U. F. S. Br. Cert. 6 — —

Miss. Pac. South Obl. 6 — —

Missouri Pacific C. v. A. — —

New-Y. Erie W. S. Aand. 28 1/2 28 1/2

N. Y. Cert. van pref. A. — —

N. Y. Cert. en Hudson. — —

Ontario West. Aand. — —

Ont. Crt. m. Comité Bew. 16 — —

N. Y. Pensylv. Obl. 6 108

S. Paul Min. & Man. Obl. 7 111 1/2

St. P. Gee. Sch. Obl. 6 115

South. Pacific Obl. 6 110

Tol. Peoria 2e Hyp. I. C. 4 — —

Tex. & N.-Orl. Sab. div. — —

Un. Pac. Hoofd. Aand. — —

Pac. Un. Cert. v. A. 50 50 1/2

Union Pacific Obl. 6 — —

Wabash S. L. & P. A. m. st. — —

Brazilië Spw. Leen. 4 1/2 — —

Can. Atl. & N. W. 1e H. O. 5 — —

Can. South C. v. Aand. 50 1/2

Can. South O. 2e Hyp. 5 — —

Canadian Pacific A. 53 1/2

Can. Pacific 1 Hyp. 5 101 1/2

Manitoba. 5 — —

Toronto. — —

Door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt eenige
advertentiën tot een volgend nummer te laten liggen.

ADVERTENTIËN.

Door Gods goedheid voorspoedig bevalen
van een welgeschapen **DOCHTER**
J. MULDER—HESSEL.
Haarlem, 6 Nov. 1887. (8638)

Heden verblijde ons de Heere door de
geboorte van een welgeschapen **ZOON.**
H. G. RIERINK.
J. H. RIERINK—SCHUIJE.
Eemnes-Buiten, 5 Nov. 1887. (8666)

Heden overleed zacht en kalm, na
een geduldig lijden, in den onderdom
van ruim 24 jaren, mijne innig ge-
liefde **DOCHTER**
ALIDA CHRISTINA.
Wat ik in haar verlies, kunnen
allen beseffen, die de overledene van
nabij gekend hebben.
G. C. ALBUS.
Amsterdam, 6 Nov. 1887.

De ondergeteekende betuigt, ook namens
zijn Echtgenoot, zijnen hantelijken
dank voor de vele blijken van belang-
stelling, zoo van hier als elders, bij gelegen-
heid van hunne 12½-jarige Echtvereeniging
ondervonden.
G. A. VAN DEN BERG,
Hoofdonderw. a/d School m/d Bijbel.
De Meern, 8 Nov. 1887. (8668)

Op een welvarend dorp, in de provincie
Groningen, kan geplaatst worden een
Bediende-Leerling,
in het Manufacturen- en Kruideniersvak,
tegen eenige vergoeding voor kost en in-
woning. Des Zondags gesloten. Te bevragen
bij **G. J. BEITS,** Boekh., Groningen.

GEHUWDE LIEDEW.

zonder kinderen en van middelbaren leef-
tijd, zoeken een **BETREKKING** in een
Christelijk gezin, de man als huisknecht of
voor loopwerk, de vrouw als keukenmeid
en voor alle werkzaamheden. Ook genegen
voor huisbewaarders te dienen. (Goede ge-
tuigen staan ten dienste. Franco brieven,
lett. H. S., Bureau van dit blad. (8373)

Bede om Hulp.

Een oppassend huisvader, schipper van
beroep, verkeert in groote ellende. Tot
hier toe kon hij steeds zijn eigen brood
verdiene, maar thans kan hij zich onmogelijk
redden. Zijne schuit, pas van de
scheepstimmerwerf gekomen, is door een
ongeluk zoo lek geworden, dat hij die
nauwelijks boven water kan houden, zoo
was hij in den besten tijd niet in staat
te varen.

Met het lot van dezen armen man be-
gaan, wagen wij het een beroep te doen
op de Christ. liefdadigheid. Spoedige hulp
is zeer noodig; de winter is aanstaande,
zoodat de gelegenheid om nog iets te ver-
diene, weldra voorbij kan zijn. Met hon-
derd gulden is hij in den nood. Gaarne
willen ondergeteekenden zich belasten met
het ontvangen van gaven, die in dit blad
verantwoord zullen worden.

J. A. DE VLIETTER, Predikant
te Welsrijp c. a.
M. GAIKEMA, Hoofd der Chr.
School te Baaium.
J. A. KERKHOF, te Dronrijp.
G. FLIERINGA Hzn., te Me-
naldum.
8 Nov. 1887.

Hôtel MAASSEN, Haag.

WAGENSTRAAT 22.
Logies, Ontbijt, Bougie, Service f 2.—
Table d'Hôte met 1/2 fl. Wijn f 2.25.

G. VAN DER SCHAFT,

VLAARDINGEN.
HARING- en VISCHHANDEL.

Gesorteerde Winterharing:
Per 1/8 Ton f 5.
1/16 „ f 3.
1/32 „ f 2.
Per Vaasje, 12 stuks, f 1.25.
Puike, blanke Keeltjes en Lipjes. Puike,
blanke, gesneden Zoutevisch.
Franco thuis door geheel Nederland, tegen
toezending van Postwissel of Rembours.

PILLEN HOLLOWAY.

De meest gesochte geneesmiddelen in
geheel de wereld.

De Pillen (de beste medicijn tot zuiver-
ing en herstelling van het bloed) nemen
in weinig tijds de verstoringen van maag,
lever en ingewanden weg; zij zijn onwaar-
derbaar in alle gevallen van Dysenterie
en als huismiddel worden zij door geen
ander overtroffen.

ZALF HOLLOWAY.

De Zalf is het non-plus-ultra der ge-
neesmiddelen tegen alle ziekten, wonden
en zweren, zelfs wanneer die verouderd
zijn; en in wonden vorm ook zich de
ziekten der huid voordoen, hoe hardnekkig
ze ook zijn, zij verdwijnen door de balsam-
achtige en genezende hoedanigheden van
deze zalf. In één woord, voor alle uitwendig
gebruik is dezelve onovertroffen.
En deze voortreffelijke geneesmiddelen
heeft men gebruikswijzen in alle
talen, terwijl zij bij al de voornameste
apothekers te verkrijgen zijn. Voor den
verkoop in het groot adresseeren men zich
aan den eigenaar, professor Holloway, 76
New Oxford Street, London. (8444)

OPENBARE SAMENKOMST

met Leden en Vrienden der Ned. Ger. Zend.-vereeniging.

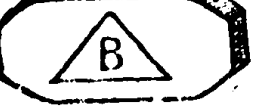
Bij gelegenheid van het vertrek van **Br. J. P. ZUIDEMA** en zijne Echtgenooten
naar Indië, zal er D. V. op Vrijdagavond 11 Nov. a. s., ten half acht ure, in de
SCHOTSCH-ENDELSCH Kerk te Amsterdam een Openbare Samenkomst worden
gehouden met Leden en Vrienden der Zending.
Br. ZUIDEMA hoopt zelf een woord van afscheid te spreken, terwijl **Ds. DE**
GAAY FORTMAN, Ds. LION CACHET en **Ds. H. W. VAN LOON** het woord
zullen voeren.

Namens het Bestuur,
N. A. DE GAAY FORTMAN, President.
H. VAN DEN BERG, Secretaris.

GENERALE BRIQUETTES-HANDEL.

Tegenover de in den handel gebrachte Briquettes met bijna ooreenkomende, feite-
lijk nagemaakte merken, blijft ondergeteekende voortgaan te leveren de echte Blokken
gecarboniseerd Beukenhout, met onderstaand wettig gedeponeerd Fabrieksmerk:

Gecarboniseerd BEUKENHOUT. | BRUINKOOL-BRIQUETTES.

Onverbeterlijke Houtskool-Briquettes.
Wettig gedeponeerd. Ieder Blok 20 uren vuur.
Fabrieksmerk.

Per 100 st. franco thuis Rotterdam f 3.— Per 100 Kilo fr. thuis Rotterdam f 1.50.
Machinaal geklopte en gezeefte Gascocks à 50 Cent per H.L., franco thuis
Rotterdam. Specialiteit in Houtskolen, Hout- en Steenkoolspuier voor IJzer-
en Metaalgieterijen, Steenkool-Briquettes, Machinale Rallderturf en verdere Brand-
stoffen per Waggon, Scheepslading en Detail.

F. W. HISSCHEMÖLLER,
Katshoek 25, Rotterdam.

Eenig Importeur der echte Blokken gecarboniseerd Beukenhout.

AMERIKAANSCH-ORGELS.

uit de beroemdste Fabrieken, prachtvol van toon, het Pijporgel evenaarende, tegen
uiterst lage prijzen, van 68 gulden af.

A. J. DE WIT, Mauritsstraat 117, Rotterdam.

Verhuren en Inruilen. Geïllustreerde Prijscurant gratis op aanvraag.

Wilt ge Piano of Orgel leeren spelen,

maar is het u te kostbaar om les te nemen, of woont ge in een kleine gemeente,
waar de gelegenheid ontbreekt om muziekonderricht te ontvangen, of wel acht ge u
te oud om nog les te nemen, koop dan de

DE VLUGGE PIANIST. Handleiding om zonder Onderwijzer,
alleen door zelfonderricht, gemakkelijk en spoedig Piano
of Orgel te leeren spelen, door **J. VAN ROSSUM.**
Derde Druk.

„De Vlugghe Pianist“, het werk van een alleszins bekwaam en practisch muziek-
onderwijzer, wordt uitgegeven in 4 cursussen, elk van 10 brieven, tegen den uiterst
matigen prijs van 30 Cents per brief. Elke cursus is desverkiezende afzonderlijk te
bekomen. Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren, alsmede bij de Uitgevers S. & W. N.
VAN NOOTEN, te Schoonhoven. (8417)

De Koopman van C. KNAPPER Kz.

Voor Industrieelen, Magazijnhouders, Kapitalisten,
Kassiers, Koopliden, Boekhouders, Winkeliers,
Handelsagenturen, Assurateurs enz. enz.

DE KOOPMAN, als Rekenaar, Correspondent en Boekhouder, naar Schilling-
sing's Kaufmann, bewerkt door **C. KNAPPER Kz.,** Leeraar in de Wiskunde en
het Boekhouden a/d H. B. S. te Amsterdam. 2de herziene vermeerderde druk, meer
dan 800 Bladen in heel linnen band. Prijs f 5.75, tijdelijk voor slechts f 2.25.
Geen oppervlakkige beschouwingen, maar bruikbare, duidelijke aanwijzing voor
elkeen, die met den handel in betrekking staat, zoals: Over de Vennootschap, In-
en Doorvoerrechten, Assurantie-Commissie- en Expeditie-Formulieren van Reque-
ritanten, Wissels, Promessen, Rekeningen, Cognossementen, Volmachten, Percent,
Commissie, Disconto rekening, Koerslijsten, Usantie, Beleggingen, Correspondentie in de

Hollandsche, Fransche, Engelsche, Duitse en Italiaansche
Talen, Dubbel en Enkel Boekhouden, Hulpboeken enz. enz., alles in den meest uitge-
breiden zin. Niets, volmaakt niets wat men omtrent Koopmanszaken wenst te weten,
zal men er vergeefs in zoeken, nooit zal men deze kostelijke Vraagboek onvoldaan ter
zijde leggen, het is niet mogelijk hier den geheelen inhoud op te sommen, er is te veel.
Stevig en net gebonden, wordt **DE KOOPMAN,** door **C. KNAPPER Kz.,** nu
tijdelijk voor slechts f 2.25 aangeboden — niet meer dan Twee Gulden Vijf-en-Twintig!
voor het allerbeste.

Verkrijgbaar bij **D. BOLLE,** Bazaar van Goedkope Boeken, Hang bij de Visch-
markt te Rotterdam. Naar buiten franco op ontvangst van Postwissel, waarop staat:
„De Koopman“. (8165)

PELOUBET & Co., te NEW-YORK.

Reed-Pipe-Organ,

(PIANO STIJL).

De aandacht van Orgelliefhebbers, Organisten en Kerkbesturen wordt ge-
vraagd voor het **REED-PIPE-ORGAN,** instrument van nieuwe vinding, van
PELOUBET & Co., te New-York, fabrikanten van het beroemde

Standard Organ -- Model Orgel.

De toon van het **REED-PIPE-ORGAN** is van indrukwekkende schoonheid
en is van zoo uitstekende hoedanigheid, dat hij op gelijke lijn met het beste
Pijporgel, ja zelfs in vele opzichten daarboven moet worden gesteld; hij paart
verbazende kracht aan aangrijpende bezielende liefelijkheid, en biedt een onge-
konden rijkdom aan schakeeringen.

Terwijl het **REED-PIPE-ORGAN** dezelfde voordelen biedt als een
Pijporgel van eerste kwaliteit, behoeft het veel minder ruimte, geen onder-
houd en het kost slechts een derde van den prijs. De soliditeit is volstrekt.

Door de eerste Organisten en Musici in de Vereenigde Staten, zijn deze
Orgels geëxamineerd en zij hebben eenparig de meest onverdeelde bewondering
en waardeering voor het **REED-PIPE-ORGAN** uitgesproken.

STANDARD ORGAN

MODEL-ORGEL

van **PELOUBET & Co., te New-York,** onderscheidt zich gunstig door zijnen
omvangrijken, lieflijken en zangrijken toon, groote soliditeit en schoonen vorm,
en is in een sorteering van 25 exemplaren doorlopend in mijne magazijnen
voorradij.

Men vrage Catalogus.

Generaal-Agentschap voor Nederland.

C. KETTER, **AMSTERDAM,**

1e Magazijn en Kantoor, Groote Magazijnen en Fabriek,
Kalverstraat 52. Spuistraat 231.

Bekroond hoogste onderscheiding Wereldtentoonstelling

ANTWERPEN 1885.

DE VAN OUDS GEVESTIGDE FABRIEKEN VAN

A. H. VAN BERGEN,

Heiligerlee, provincie Groningen.

GOUDEN en ZILVEREN MEDAILLE.

Metalen Torenklokken en Torenuurwerken,

Nieuwe constructie **BRANDSPUITEN,**
(EIGENE VINDING).

Hiervan reeds 180 stuks afgeleverd.

BRONZEN MEDAILLE voor de drie

Stoommachinale Steen-, Dakpannen-
EN

Draineerbuizen-Fabrieken.

Werkende met zeven Ovens. Groote voorraad.

Wie een solied en prijswaar-
dig **HORLOGE** verlangt, ver-
schaffe zich een

STER-HORLOGE,
voorzien van nevenstaand gede-
poneerd Fabrieksmerk.

7721)

De 2e Aflevering is verschenen van 't beroemde werk:

CALVYN'S INSTITUTIE.

VERBETERD EN IN DE TAAL VERDUIDELIJKT
DOOR

Dr. A. KUYPER.

Doersburg.

J. C. VAN SCHENK BRILL.

EXTRACTO.

NIEUW MERK pittige withrandende
SIGAAR, f 21 per duizend kistjes van
100 stuks f 2.25, worden geleverd door

G. F. J. DE RAADT,
te SLOTERDIJK.

Tegen toezending van postwissel franco
naar buiten. (6821)

S. B. JELLEMA,

OFFICIAAL bij SNEEK,
Boter- en Kaashandelaar.

Zendt op aanvraag Prijscurant.

Uitgave van HEEVER & ZOON te
Amsterdam:

De Profetieën van Jeremia,

in het Nederduitsch overgebracht en naar den
Hoogduitschen Commentaar

VAN

Prof. C. F. KEIL,

TOEGELICHT DOOR

Mr. M. J. VAN LENNEP.

Prijs f 2.75.

Nog enkele Exemplaren zijn voorhan-
den van:

De Profetieën van Jesaja,

in het Nederduitsch overgebracht en naar den
Hoogduitschen Commentaar

VAN

Prof. Fr. DELITZSCH,

TOEGELICHT DOOR

Mr. M. J. VAN LENNEP.

Prijs f 3.50.

Goedkope Uitgave

VAN

De Spaansche Broeders.

Een verhaal uit de Zestiende Eeuw, ten
tijde der Reformatie in Spanje.

Tweede goedkope druk met 6 platen.

DOOR

D. ALCOCK.

Schrijfter van *De Ozaar*; *Arthur Erskine* enz.

Ingen. f 1.50. In prachth. f 1.90.

Ann dit werk, het eerste van hare
hand, heeft deze begaafde en geliefde schrij-
fter haar beroemden naam te danken.

De Eerste Druk, die f 3.50 kostte, is
totaal uitverkocht. Dat „De Spaansche
Broeders“, zoo roerend schoon, door ons
Christelijk publiek wordt gewaardeerd, blijkt
voldoende uit de noodzakelijkheid van zijn
Tweeden Druk, die nu door zijn billijken
prijs onder het bereik van iedereen is ge-
bracht.

Dit wonderchoone boek mag nu in geen
huisgezin, in geen bibliotheek van Christ.
Jongel.- en Jongd.-vereen. meer ontbreken.
Voorhanden of op bestelling te bekomen
bij den Boekhandel of na ontvangst van
het bedrag franco toezending door den Uit-
gever **YBE YBES,** te Arnhem en Velp. (6849)

ALFRED TENNYSON's Meesterwerk

HENOCH ARDEN.

Uit het Engelsch overgebracht
DOOR

S. J. v. d. BERGH.

Bij het Nederl. Volk ingeleid door
J. J. L. TEN KATE.

Gebroch. f 0.90. In Prachth. f 1.25.
(De vorige druk kostte f 8.50).

Henoch Arden, die lieflijke
vieschersidylle, vol eenvoud en diep
gevoel, heeft in Engeland en Amerika
een opgang gemaakt, als alleen met
dien van *De Negerhut* kan vergele-
ken worden. De Schrijver ontving
voor dit werk de enorme som van
Honderd Twintig Duizend Gulden,
het hoogste honorarium, dat ooit voor
een werk is betaald geworden. Op
bestelling bij den Boekhandel of na
ontvangst van het bedrag franco toe-
zending door den Uitgever **YBE YBES**
te Arnhem en Velp. (8415)

Door **G. KUIPER Jz.,** Boekh. te Zwart-
sluis, zijn uitgegeven, **DRIE NIEUWE**
SAMENSPRAKEN, ten dienste van Chr.
Jongel.- en Meisjes-vereenigingen, getiteld:
1ste Samenspraak tusschen 4 personen over
den Bijbel. Prijs f 0.25; 4 ex. f 0.90.
2de Samenspraak tusschen 3 jongedochters
over 2 Cor. 5: 17a, beide door **H. R.**
POSTHUMA. Prijs f 0.25; 3 ex. f 0.65.
3de Samenspraak tusschen 3 personen over:
De Christen-Krijgsman, door **LODE-
WIJK.** Prijs f 0.25; 3 ex. f 0.65.
De vroeger uitgegevene Samenspraken
worden nu reeds weder met succes ge-
biteerd. (8488)

In den loop dezer week verschijnt:

Aan Dr. Ph. J. HOEDEMAEKER.

EENE ERNSTIGE WEDERVRAAG

DOOR

Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN.

Prijs f 0.25.

Amsterdam. **J. A. WORMSER.**

Beets.

Da Costa.

Heerlijker Dichtwerken bestaan er
niet.

No. 1. Al de Dichtwerken van **Prof. NI-
COLAAS BEETS** in 4 prachtbanden
slechts f 5.50.

No. 2. Al de Dichtwerken van **Mr. IS. DA**
COSTA in 3 prachtbanden, sl. f 2.75.

Beiden goed, en bedenkt nogmaals, is er
heerlijker, fraaier of degeijker dan **Al de**
Dichtwerken van **N. BEETS** of van **IS. DA**
COSTA; het zijn Dichtwerken die nergens
gemist mogen worden.

Men profiteere, en zende postwissel van
slechts f 5.50, waarbij staat **Beets**, of van
slechts f 2.75, waarbij staat **Da Costa**, of
van slechts f 7.75, waarbij staat **Beets**
en **Da Costa**, om ze goed verpakt en
franco thuis te ontvangen.

Te bekomen bij **D. BOLLE,** Bazaar van
Goedkope Boeken, Hang b/d. Vischmarkt
te Rotterdam. (6849)